

Dosarul nr. 2ra-405/23
2-20108012-01-2ra-20032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Institutul Mamei și Copilului”, intervenient accesoriu Vadim Scarlat cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, s-a admis cererea de apel declarată de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac și s-a modificat în parte hotărârea din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La data de 04 septembrie 2020, Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică ”Institutul Mamei și Copilului”, intervenient accesoriu Vadim Scarlat cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 2 000 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au invocat că la 14 august 2015, aproximativ la orele 10:00, fiind în a 38-a săptămână de sarcină, reclamanta Lia Parpalac (Cașcaval), a fost internată la Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, urmare începerii contracțiilor prenatale.

Au notat că potrivit cartelei medicale a reclamantei, sarcina acesteia a decurs fără devieri de la norme și cu indici pozitivi la analizele medicale efectuate.

Au afirmat că după internare, pe parcursul zilei de 14 august 2015, reclamanta a fost examinată de câteva ori de personalul medical din cadrul spitalului. Mai exact,

după internare, starea reclamantei a fost verificată mai mult de o moașă care efectua periodic vizite în salonul reclamantei pentru a monitoriza bătăile inimii fătului și cum decurg contracțiile prenatale. De asemenea, reclamanta a fost vizitată și examinată de câteva ori de medicul obstetrician Vadim Scarlat, care urma să primească nașterea.

Au susținut că, vizitele efectuate de personalul medical pentru verificarea stării reclamantei erau foarte rare, Lia Parpalac în marea parte a perioadei contracțiilor prenatale s-a aflat singură în salonul maternității, fapt ce i-a provocat o stare de stres și panică, deoarece nu știa dacă contracțiile prenatale decurg normal. Pentru reclamantă aceasta a fost prima experiență de naștere.

Aproximativ la orele 19:00, medicul Vadim Scarlat a indicat moașei să-i injecteze reclamantei soluția medicamentoasă „Oxitocină”, cu scopul de a grăbi procesul de naștere. După administrare, atât medicul obstetrician cât și moașa au plecat, Lia Parpalac rămânând singură în salonul medical.

La scurt timp, reclamanta a simțit o stare de disconfort și slăbiciune, s-a deplasat la ușa salonului și a strigat după ajutor, la care s-a apropiat moașa și a urcat-o pe masa de naștere, a verificat bătăile inimii copilului și a constatat că inima copilului nu mai bătea, respectiv în secția de maternitate a început panică, moașa a început să-l caute pe medicul Vadim Scarlat care a venit după o perioadă de timp și examinând reclamanta a stabilit apariția unei complicații majore – xxxxx

Ca urmare, medicul Vadim Scarlat a început extragerea fătului prin efectuarea unui procedeu medical prin care a tăiat punga amniotică a gravidei și a indicat moașei să-i pregătească instrumentul medical „vacum” pentru extragerea fătului.

Au indicat că medicul Vadim Scarlat a instalat acest instrument medical și l-a aplicat concomitent cu un procedeu efectuat de un alt membru al echipei medicale „de apăsare cu mâinile pe burta gravidei”, acțiuni care s-au soldat cu extragerea fătului.

După extragere, fătul a fost supus resuscitării aproximativ 20 minute și au pornit bătăile inimii copilului, însă fiind în stare de comă a fost transferat în sala de reanimare, după care medicul Vadim Scarlat s-a apropiat de reclamantă (părinții copilului) și i-a anunțat că starea copilului este foarte gravă și șanse de supraviețuiescă practic nu sunt.

După naștere, copilului nou-născut, care a fost numit xxxxx, i-a fost stabilit următorul diagnostic: xxxxx.

La data de xxxxx, din cauza complicațiilor la naștere, copilul xxxxx a decedat în sala de reanimare a nou-născuților din cadrul spitalului.

Au punctat că pe cazul dat a fost pornită o cauză penală conform semnelor componente de infracțiune prevăzută la art.213 lit.b) din Codul penal, pe faptul încălcării din neglijență de către personalul medical al spitalului, a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale ce au cauzat decesul copilului xxxxx.

În cauza penală enunțată au fost efectuate mai multe acțiuni procesual-penale în vederea acumulării de probe necesare pentru stabilirea circumstanțelor importante ale cauzei penale, respectiv au fost efectuate expertize medico-legale judiciare cu

scopul de a stabili inclusiv dacă la nașterea copilului xxxxx personalul medical al spitalului, a acționat corect, prompt și conform regulilor/metodelor de acordare a asistenței medicale, precum și dacă există legătură de cauzalitate între acțiunile/inacțiunile personalului medical la primirea nașterii și decesul copilului.

Reclamanții au menționat că rapoartele de expertiză medico-legale judiciare au importanță pentru prezenta cauză civilă la angajarea răspunderii civile delictuale.

Astfel, reclamanții au indicat că potrivit Raportului de expertiză medico-legală nr. 456 din 27 iulie 2016, întocmit de experții judiciari medico-legali din cadrul Centrului de Medicină Legală al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, rezultă inclusiv următoarele:

- pct.6.9 „Absența înaintării căpșorului fătului prin căile de naștere mai mult de 8 (opt) ore, prolabarea anselor cordonului ombilical și hipoxia intrauterină progresantă, care au cauzat bronhopneumonia, sindromul CID și insuficiența poliorganică, iar în final decesul copilului, au fost posibil de stabilit la parturienta Cașcaval (Parpalac) L., prin efectuarea unei monitorizări corecte și adecvate a activității de naștere și a activității fetale, care în realitate nu a avut loc;

- pct.17.18.19 „Nefectuarea oportună (la timpul necesar) a operației cezariene, cu toate că existau indicațiile necesare pentru efectuarea ei, a condiționat starea îndelungată de hipoxie gravă a fătului, cu consecințe grave (bronhopneumonie, afectare poliorganică, CID-sindrom) generatoare de deces în perioada postnatală.

În cazul dat, între inacțiunile medicilor, a personalului medical mediu și decesul copilului nou-născut se constată corelație directă de cauzalitate” etc.

La fel, conform altui Raport de expertiză medico-legală nr.A5/8850/2018 din 28 noiembrie 2019, întocmit de medicii legiști din cadrul Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” din București, Romania, efectuat în baza cererii de comisie rogatorie internațională, experții medico-legiști au concluzionat inclusiv următoarele:

- „Diagnosticarea în timp util a prolabării de cordon ombelical, care s-a asociat cu un travaliu anormal – prelungirea perioadei active a dilatației și oprirea în coborârea prezentației (craniul fetal la stația 0 încă de la internare, situație neschimbată pe perioada celor aproape 9 ore de supraveghere a travaliului), ar fi impus terminarea rapidă a nașterii prin operație cezariană, ceea ce ar fi oferit șansa nașterii unui nou-născut cu o bună adaptare la viața extrauterină și cu o dezvoltarea ulterioară favorabilă;

- pct.57 „Nediagnosticarea în timp util a anomaliilor travaliului precum și diagnosticarea tardivă a complicației acestuia, respectiv prolabarea de cordon ombelical, când fătul prezenta deja semne de suferință fetală acută, reprezintă deficiențe în acordarea asistenței medicale la naștere”;

- pct. 58 „Intre acțiunile medicului care a monitorizat travaliul și decesul fătului există legătură de cauzalitate, în sensul că diagnosticul prolabării de cordon ombelical a fost stabilit tardiv, când fătul prezenta semne de suferință fetală acută (bradicardie, consemnată la ora 19:55), ceea ce a avut drept urmare nașterea unui nou-născut cu asfixie fetală severă, aspirat de lichid amniotic impregant meconial

complicat ulterior cu bronhopneumonie, precum și leziuni hipoxic/ischemice cerebrale și dereglări metabolice, evoluția postnatală menținându-se foarte gravă, cu deces la 2 luni de viață, perioadă în care supraviețuirea nou-născutului s-a datorat măsurilor de terapie intensivă, complexe instituite în vederea susținerii funcțiilor vitale” etc.

Urmare circumstanțelor enunțate, reclamantii au considerat că personalul medical din cadrul Instituției Medico-Sanitară Publică ”Institutul Mamei și Copilului”, a comis mai multe greșeli medicale (inacțiuni/acțiuni tardive), din care cauză copilul acestora, xxxxx, s-a născut în stare foarte gravă și în consecință a decedat la xxxxx.

Reclamantii au menționat că printre greșelile comise de personalul medical al spitalului, sunt următoarele: nu a fost asigurat controlul medical corespunzător până la începerea efectivă a nașterii în vederea depistării complicației care impunea nașterea prin cezariană; lipsa pregătirii corespunzătoare a personalului medical, a echipamentului medical necesar pentru a reacționa prompt și corect în caz de necesitate prin intervenție chirurgicală în cazul unor complicații neprogramate, în asemenea mod ca să prevină consecințele negative pentru făt și lăuză etc.

Reclamantii au considerat că în rezultatul inacțiunilor/acțiunilor tardive ale personalului medical din spital, xxxxxx a suferit la naștere sechele severe care au dus la decesul ei.

Astfel, urmare decesului nou-născutei xxxxxx, reclamantii au invoca cheltuieli financiare considerabile în legătură cu înmormântarea, inclusiv le-a fost cauzat un prejudiciu moral incomensurabil prin faptul că din cauza erorilor comise de personalul medical al spitalului, părinții nou-născutei și alți membri ai familiei au fost lipsiți de bucuria de a avea acest copil.

Reclamantii au susținut că pârâtul urmează să fie obligat prin hotărâre judecătorească să recupereze toate prejudiciile ce le-au fost cauzate în legătură cu decesul copilului xxxxxxx, deoarece este consecința inacțiunilor/acțiunilor tardive ale personalului medical din Instituția Medico-Sanitară Publică ”Institutul Mamei și Copilului”.

Prin hotărârea din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac. S-a încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, în beneficiul Liei Parpalac și Gheorghe Parpalac, prejudiciul moral în mărime de 700000 de lei și cheltuielile de judecată privind asistența juridică în mărime de 16000 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată în partea prejudiciului moral în mărimea solicitată (f.d. 75, 89-97, vol. II).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la data de 08 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, IMSP „Institutul Mamei și Copilului” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac să fie respinsă. A indicat că, motivele de fapt și de drept vor fi prezentate suplimentar

după ce va lua cunoștință cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar (f.d. 80-81, Vol. II).

La data de 13 aprilie 2022, Lia Parpalac, Gheorghe Parpalac și reprezentanții acestora – avocații Vasili Ciuperca și Procopie Zaharia, au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. Au indicat că, motivele de fapt și de drept vor fi prezentate suplimentar după ce vor lua cunoștință cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar (f.d. 84-85, Vol. II).

La data de 15 aprilie 2022 prin intermediul poștei electronice, Vadim Scarlat, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă. A indicat că, motivele de fapt și de drept vor fi prezentate suplimentar după ce va lua cunoștință cu hotărârea motivată, rezervându-și dreptul la apel suplimentar (f.d. 88, Vol. II).

Prin încheierea din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, cererii de apel declarate de IMSP „Institutul Mamei și Copilului” și cererii de apel declarate de Vadim Scarlat. S-a comunicat apelanților Lia Parpalac, Gheorghe Parpalac și reprezentanților acestora – avocaților Vasili Ciuperca și Procopie Zaharia, că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului. S-a comunicat apelantei IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel nemotivată în original și cererea de apel motivată cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului. S-a comunicat apelantului Vadim Scarlat, că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel nemotivată în original și cererea de apel motivată cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului. S-a comunicat apelanților și reprezentanților săi, că li se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererile de apel nu vor fi considerate depuse și vor fi restituite conform art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă. S-au adus la cunoștință urmările art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri (f.d. 102-104, Vol. II).

La 13 iulie 2022, apelanții Lia Parpalac, Gheorghe Parpalac și reprezentanții – avocații Vasili Ciuperca și Procopie Zaharia, au depus apelul motivat (f.d. 106-110, Vol. II).

La 16 iulie 2022 prin intermediul oficiului poștal, IMSP „Institutul Mamei și Copilului” a depus apelul motivat (f.d. 111-115, Vol. II).

La 19 iulie 2022 prin intermediul oficiului poștal, apelantul Vadim Scarlat, a depus apelul motivat (f.d. 130-133, Vol. II).

Prin încheierea din 13 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de apelantul Vadim Scarlat, pentru neîndeplinirea indicațiilor

instanței de apel, expuse în încheierea Curții de Apel Chișinău emisă la data de 30 iunie 2022 (f.d. 158-160, Vol. II).

Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins, din lipsă de temei, apelul declarat de către Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”. S-a admis apelul declarat de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac. S-a modificat hotărârea din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, majorând mărimea prejudiciului moral, de la 700 000 de lei până la suma de 2 000 000,00 de lei. În rest, hotărârea s-a menținut (f.d.191, 192-207, vol. II).

La 21 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, IMSP „Institutul Mamei și Copilului” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d. 4-26, Vol. III).

În motivarea recursului, recurenta a menționat că instanța de apel a lăsat fără examinare și apreciere obiecțiile IMSP „Institutul Mamei și Copilului” legate de încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și de drept procedural, expuse în cererea de apel.

Mai mult, nici prima instanță, nici instanța de apel nu au identificat și nu au stabilit care norme legale imperative au fost încălcate de către prepusul IMSP „Institutul Mamei și Copilului” în procesul de acordare a asistenței medicale la naștere (deoarece numai astfel se poate argumenta caracterul ilicit al unei fapte), sau cel puțin care standarde, protocoale în domeniu nu au fost respectate (au fost încălcate) de către acesta.

A menționat că nici prima instanță și nici instanța de apel nu au argumentat concludent vinovăția făptuitorului și forma acesteia, ca condiție legală obligatorie pentru antrenarea răspunderii. În cazul dat, ținând cont de prevederile art. 21 din Constituția Republicii Moldova, care prevede că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigura!: toate garanțiile necesare apărării sale.

Recurenta a susținut că prezumția nevinovăției prepusului instituției medicale pârâte nu a fost răsturnată, or vinovăția sa nu a fost demonstrată deloc.

Recurenta a indicat că dispunând triplarea cuantumului despăgubirilor, instanța de apel nu a respectat cerințele prevăzute de art. 2037 alin. (3) din Codul civil, deoarece: 1) nu a argumentat că cuantumul stabilit de ea corespunde gradului de vinovăție a făptuitorului (în condițiile în care însăși nevinovăția nefiind demonstrată); 2) nu a argumentat că suma nu este excesivă pentru autorul daunei; 3) nu a demonstrat că suma de 2 000 000 de lei este comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 20 octombrie 2022.

La 21 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 208, Vol. II).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, la 21 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 20 martie 2023, a expediat în adresa Liei Parpalac, lui Gheorghe Parpalac și Vadim Scarlat, copia recursului declarat de IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizele de recepție, anexate la actele cauzei (f.d. 30, 61-63, Vol. III).

La data de 25 aprilie 2023, Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, reprezentați de avocatul Vasili Ciuperca au depus referință la recursul declarat de IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, solicitând declararea acestuia ca inadmisibil sau după caz respingerea ca fiind neîntemeiat (f.d. 32-45, Vol. III).

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă (în redacția de până la 01 septembrie 2023), recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a stabilit că, la 14 august 2015, reclamanta Lia Parpalac a fost internată la spitalul Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, în legătură cu începerea contracțiilor prenatale ale reclamantei, dată la care Lia Parpalac a și născut copilul xxxxxx, însă în urma nașterii complicate copilul a fost transferat în sala de reanimare, care a decedat la xxxxxx, în sala de reanimare pentru nou-născuți din spital, deces ce rezultă din certificatul de deces anexat la materialele cauzei (f.d.12, Vol.I).

Pe cazul dat a fost pornită o cauză penală conform semnelor componente de infracțiune prevăzută la art.213 lit.b) Cod penal – încălcarea din neglijență de personalul medical a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale ce au cauzat decesul copilului xxxxxxx.

În cauza penală enunțată au fost efectuate două expertize medico-legale judiciare cu scopul de a stabili inclusiv dacă la nașterea copilului xxxxxx personalul medical din cadrul spitalului a acționat corect, prompt și conform

regulilor/metodelor de acordare a asistenței medicale, inclusiv dacă există legătura de cauzalitate între acțiunile/inacțiunile personalului medical la primirea nașterii și decesul copilului.

Prin urmare, la data de 04 septembrie 2020, reclamantii Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, intervenient accesoriu Vadim Scarlat, privind repararea prejudiciului moral în sumă de 2 000 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, fiind încasat de la Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, în beneficiul Liei Parpalac și Gheorghe Parpalac, suma de de 700000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 16000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistența juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată în partea prejudiciului moral în mărimea solicitată (f.d. 75, 89-97, vol. II).

Judecând apelurile declarate de Lia Parpalac, Gheorghe Parpalac și de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, instanța de apel a respins apelul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”, a admis apelul declarat de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, a modificat hotărârea din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, cu majorarea mărimii prejudiciului moral de la 700 000 de lei până la 2 000 000 de lei, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, prima instanță întemeiat a constatat că din cele două expertize judiciare, urmează a fi reținută concluzia experților din care rezultă că între acțiunile medicului responsabil de nașterea copilului reclamantilor și decesul fătului există legătură de cauzalitate.

Instanța de apel a menționat că la caz, sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale și anume există: fapta ilicită delictuală; prejudiciul cauzat; vinovăția făptuitorului; legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu.

De asemenea, instanța de apel a notat că prima instanță întemeiat a reținut că fapta ilicită delictuală la caz constă în acțiunile/inacțiunile personalului medical responsabil de nașterea copilului reclamantilor, ce au condus la decesul fătului (prejudiciul cauzat), circumstanțe constatate în cele două rapoarte de expertiză judiciară medico-legală enunțate, în care s-a constatat vinovăția făptuitorului (la caz, prepusul Vadim Scarlat în funcțiile încredințate de pârâțul-comitent) și legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu, printre care se regăsesc următoarele concluzii relevante speței: nu a avut loc diagnosticarea în timp util a anomaliilor travaliului, iar diagnosticarea complicației a fost la fel tardivă, ceea ce reprezintă deficiențe în acordarea asistenței medicale la naștere; nu a avut loc efectuarea oportună a operației cezariene, cu toate că existau indicațiile necesare pentru efectuarea ei, ceea ce a condiționat starea îndelungată de hipoxie gravă a fătului cu consecințe grave generatoare de deces în perioada postnatală; diagnosticul și intervenția de extragere a fătului au fost efectuate tardiv, ceea ce a avut ca urmare nașterea unui nou-născut cu asfixie fetală severă, precum și leziuni hipoxic/ischemice cerebrale și dereglări metabolice, evoluția postnatală fiind foarte gravă, cu deces la 2 luni de viață,

perioadă în care supraviețuirea nou-născutului s-a datorat măsurilor de terapie intensivă aplicate în vederea susținerii funcțiilor vitale.

Prin urmare, instanța de apel a remarcat că acțiunile/inacțiunile personalului medical responsabil de nașterea copilului reclamantilor, au condus la decesul fătului și intervine răspunderea delictuală a comitentului (la caz, instituția medicală la care reclamantii-apelanți s-au adresat pentru nașterea copilului) pentru prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepus (Vadim Scarlat, persoană subordonată comitentului) în funcțiile încredințate, la caz de travaliul nașterii copilului.

Respingând cererea de apel depusă de IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, instanța de apel a punctat că potrivit legislației, responsabilitatea pentru încălcarea drepturilor pacientului la asistență medicală o poartă inclusiv autoritățile sistemului de sănătate de toate nivelurile, iar pentru încălcarea drepturilor individuale stabilite de lege – prestatorii de servicii de sănătate.

Instanța de apel a notat că potrivit probelor administrate la dosar și cercetate nemijlocit de instanța judecătorească la examinarea cauzei în prima instanță și anume Raportul de expertiză medico-legală nr. 456 din 27 iulie 2016, efectuat de Centrul de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (f.d. 13-28, Vol. I), Raportul de nouă expertiză medico-legală nr. A5/8850/2018 din 28 noiembrie 2019, efectuat de Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici” din România (f.d. 30-58, Vol. I), sentința penală a primei instanțe nr. 1-2331/2020 din 31 ianuarie 2022, privind învinuirea lui Vadim Scarlat, intervenient accesoriu în speță (f.d. 1-33, Vol. II), sentința penală nr. 1-232/19 din 11 martie 2019 (f.d. 38-41, vol.II), decizia Curții Supreme de Justiție xxxxxx (f.d.42-55, Vol. II), se atestă cu certitudine că personalul medical a IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, în special medicul obstetrician-ginecolog Vadim Scarlat, a acționat în mod ilicit și cu vinovăție, în procesul de “acordare a asistenței medicale” la naștere parturientei Lia Parpalac, fapt care s-a soldat cu decesul copilului nou-născut xxxxx și drept consecință, IMSP „Institutul Mamei și Copilului” prin efectul legii, este pasibilă de a fi atrasă la răspundere civilă delictuală în vederea reparării tuturor prejudiciilor cauzate familiei reclamantilor Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac.

Drept urmare a circumstanțelor de fapt stabilite, instanța de apel a relevat că la caz, sunt întrunite condițiile legale privind angajarea răspunderii civile delictuale și anume, există fapta ilicită delictuală, există prejudiciul cauzat, există vinovăția făptuitorului, precum și există legătura causală între fapta ilicită și prejudiciul cauzat. Fapta ilicită delictuală, constă în acțiunile tardive/inacțiunile personalului medical, responsabil de nașterea copilului xxxxxx, ce au condus la decesul fătului (prejudiciul cauzat), circumstanțe stabilite în cele două rapoarte de expertiză judiciară medico-legală enunțate, în care s-a constatat vinovăția făptuitorului (la caz prepusul Vadim Scarlat în funcțiile încredințate de apelantul-comitent) și legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu, printre care se regăsesc următoarele concluzii relevante speței: - nu a avut loc diagnosticarea în timp util a anomaliilor travaliului, iar diagnosticarea complicației a fost la fel tardivă, ceea ce reprezintă deficiențe în acordarea asistenței medicale la naștere (acțiuni tardive ale medicilor); - nu a avut loc efectuarea oportună a operației cezariene, cu toate că existau indicațiile necesare pentru efectuarea ei, ceea ce a condiționat starea îndelungată de hipoxie gravă a fătului cu consecințe grave generatoare de deces în perioada postnatală (inacțiunea

medicilor); - diagnosticul și intervenția de extragere a fătului au fost efectuate tardiv, ceea ce a avut ca urmare nașterea unui nou-născut cu asfixie fetală severă, precum și leziuni hipoxic/ischemice cerebrale și dereglări metabolice, evoluția postnatală fiind foarte gravă, cu deces la 2 luni de viață, perioadă în care supraviețuirea nou-născutului s-a datorat măsurilor de terapie intensivă aplicate în vederea susținerii funcțiilor vitale (acțiuni tardive ale medicilor).

Astfel, instanța de apel a indicat că personalul medical al IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, a acționat în mod ilicit, cu vinovăție față de familia intimaților, în procesul de acordare a serviciilor de asistență medicală la nașterea copilului xxxxxx și drept consecință a acțiunilor tardive/inacțiunilor medicilor (în special a medicului ginecolog-obstetrician Vadim Scarlat), copilul nou-născut a decedat în decursul a două luni de la naștere.

Instanța de apel a reținut că cauza decesului nou-născutei, este rezultatul greșelilor comise de personalul medical al IMSP „Institutul Mamei și Copilului” în procesul de acordare a asistenței medicale la nașterea copilului xxxxxx. Fapt care atestă existența temeiului angajării răspunderii delictuale a comitentului (la caz a IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, în calitate de prestator de servicii de sănătate la care intimații au apelat pentru servicii de asistență medicală) pentru prejudiciile cauzate de prepus (medicul ginecolog-obstetrician Vadim Scarlat, persoană subordonată/salariată a comitentului), în funcțiile încredințate privind acordarea serviciilor de asistență medicală la nașterea copilului.

Totodată, instanța de apel a relevat că la adoptarea hotărârii, prima instanță l-a identificat expres pe Vadim Scarlat, ca fiind autorul faptei prejudiciabile, precum și în calitate de prepus (persoană subordonată comitentului IMSP „Institutul Mamei și Copilului”).

Instanța de apel a constatat că prima instanță la pronunțarea hotărârii deși a constatat corect circumstanțele cauzei, a apreciat eronat normele de drept prin ce a emis o hotărâre eronată, prin aprecierea sumei prejudiciului moral în mărime de 700 000 de lei, temei cea condiționat modificarea hotărârii instanței de fond.

Instanța de apel a menționat că la determinarea obiectivă a mărimii compensației pentru prejudiciul moral, prima instanță urma să ia în calcul suferințele psihice și fizice reale suportate de reclamanti, care au fost enumerate pe parcursul examinării cauzei, și anume: pierderea irecuperabilă a fiicei xxxxxx; lipsa de responsabilitate și receptivitate din partea celor vinovați; concentrarea obsesivă asupra pierderii și amintirilor legate de copilul decedat; dorul intens față de copilul decedat; dificultățile emoționale în a accepta moartea copilului; interiorizarea și preocupare pentru propriile suferințe; stările permanente de depresie și tristețe profundă în legătură cu decesul copilului; dificultatea părinților de a trece peste drama morții copilului; problemele în revenirea la o viață normală; retragerea din activități sociale; sentimentul părinților că viața nu are nici un sens sau scop fără copilul decedat; stările de iritabilitate și agitație, etc.

Instanța de apel a pus în evidență faptul că IMSP „Institutul Mamei și Copilului” este un profesionist, respectiv obligația de a demonstra nevinovăția instituției, de a demonstra dacă cadrul medical a acționat conform protocoalelor, îi aparține IMSP „Institutul Mamei și Copilului” și nu reclamantilor Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac.

Astfel, instanța de apel a punctat că prejudiciul moral în cazul din speță, reprezintă totalitatea suferințelor fizice și psihice pe care le-au suportat reclamantii în urma acțiunilor tardive/inacțiunilor personalului medical al instituției intime, care s-au soldat cu decesul copilului xxxxxx.

Respectiv, răspunderea delictuală se naște prin încălcarea unor drepturi absolute ale persoanei vătămate (la viață, sănătate, etc.), iar decesul copilului xxxxxx, a produs incontestabil părinților Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, un prejudiciu de ordin moral enorm, care poate fi apreciat în compensare morală respectiva.

Totodată, supunerea reclamantei Liei Parpalac la suferință în timpul travaliului, faptul că a căzut pe jos, lipsa angajaților și lipsa supravegherii după injectarea și provocarea nașterii, instanța de le-a apreciat ca supunerea la suferință dublă, pentru ea și pentru copil. Mai mult, procesul nașterii cu mari complicații, proces de extragere a fătului a fost descris în ambele rapoarte de expertiză medico-legală nr. 456 din 27 iulie 2016 (f.d. 13-28, Vol. I) și nr. E2/8850/2018 din 23 decembrie 2019 (f.d. 29-58, Vol. I).

Instanța de apel a menționat că în speță, atingerea dreptului la viață a copilului xxxxxx, a cauzat cu certitudine părinților un prejudiciu moral enorm a cărui dezdăunare urmează să se realizeze prin acordarea, cu titlu de compensație a suferințelor suportate, a unor daune morale, în măsura să ofere lui Gheorghe Parpalac și Lia Parpalac, în mod justificat o satisfacție echitabilă, astfel încât încălcarea dreptului la viață, pe de o parte, și prejudiciul moral cauzat de făptuitor, pe de altă parte, să nu rămână în afara protecției juridice a drepturilor lezate, respectiv, a obligației generate de reparare a prejudiciului unor asemenea drepturi.

Instanța de apel a notat că la aprecierea prejudiciului moral se ia obligatoriu în considerare principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare.

Astfel, instanța de apel a relevat că potrivit hotărârii Curții Europene pentru Drepturile Omului din 22 martie 2016 (cauza Elena Cojocaru vs Romania, nr. 74114/12), Curtea a obligat statul român să achite reclamantei suma de 39 000 de euro cu titlu de reparare a prejudiciului moral pentru încălcarea articolului 2 din Convenție, într-un caz similar de malpraxis medical (intervenția tardivă a medicilor într-un caz de complicație obstetrică, care a dus la decesul și a mamei și a copilului). Acest caz a fost denunțat autorităților române competente și nici la nivelul organizației profesionale a medicilor, nici la nivelul organelor de urmărire penală nu a fost o reacție promptă, corectă și obiectivă, ba din contra ancheta a fost târăgănată și ineficientă, ca în consecință acțiunile medicilor să fie prescrise. Pe cale de consecință, Curtea a constatat violarea articolului 2 din Convenție pentru motivul că autoritățile române nu au reușit să demonstreze diligența necesară în soluționarea cauzei reclamantei, cu alte cuvinte pentru o investigație ineficientă. Astfel, suma acordată reclamantei de Curte, este doar pentru ineficiența procedurilor judiciare și non-judiciare interne, care în viziunea Curții nu au fost compatibile cu cerințele din articolul 2 din Convenție.

Instanța de apel a indicat că în cauza Elena Cojocaru vs Romania, Curtea nu a examinat încălcarea articolului 2 din Convenție sub aspectul vinovăției medicilor și angajării răspunderii delictuale a acestora, pentru încălcarea dreptului la viață a rudei reclamantei (pentru malpraxis, care a dus la deces). Astfel, dacă în cauza enunțată,

Curtea a acordat reclamantei suma de 39 000 de euro cu titlu de reparare a prejudiciului moral doar pentru o investigație inefficientă, în speța dată, instanța de fond a acordat reclamanților suma totală de 700 000 de lei, tot cu titlu de reparare a prejudiciului moral, doar că pentru o miză mult mai importantă pentru reclamanți și anume, angajarea răspunderii civile delictuale a instituției intime pentru decesul copilului Xxxxxx și nu pentru o investigație inefficientă.

Instanța de apel a stabilit că în cazul apelanților Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, nu a fost respectat principiul general al echității și suma compensației acordate de prima instanță cu titlu de reparare a prejudiciului moral, este una disproporționat în raport cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare.

Concomitent, având în vedere complexitatea cauzei precum și acțiunile/prestația avocatului la examinarea respectivei cauze civile, instanța de apel a apreciat că prima instanță întemeiat a considerat cheltuielile pentru asistență juridică suportate de reclamanții Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac, ca fiind necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația ce guvernează raportul litigios, constată că instanța de apel a apreciat greșit circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, pe când prima instanță, întemeiat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având la bază cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii depuse de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac.

Conform art.5 din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, nr.263 din 27 octombrie 2005, pacientul are dreptul la: c) securitate a vieții personale, integritate fizică, psihică și morală [...].

Potrivit art.18 din Legea nr.263 din 27 octombrie 2005, (1) Responsabilitatea pentru încălcarea drepturilor sociale ale pacientului la asistență medicală o poartă autoritățile administrației publice centrale și locale și autoritățile sistemului de sănătate de toate nivelurile, iar pentru încălcarea drepturilor individuale, stipulate de prezenta lege – prestatorii de servicii de sănătate.

Conform art.19 din Legea ocrotirii sănătății, nr.411 din 28 martie 1995, (3) Pacienții [...] au dreptul la repararea prejudiciilor aduse pacienților de instituțiile medico-sanitare prin nerespectarea normelor de tratament medical, prin prescrierea de medicamente contraindicate sau prin aplicarea de tratamente necorespunzătoare care agravează starea de sănătate, provoacă dizabilitate permanentă, periclitează viața pacientului sau se soldează cu moartea lui.

Potrivit art.9 (2) lit. f) din Codul civil, drepturile și obligațiile civile apar: în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.

Conform art.19 alin. (1) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Potrivit art.1998 din Codul civil, (1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art.2005 alin. (1) și (3) din Codul civil, (1) Comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție, iar în cazurile expres prevăzute de lege, fără vinovăție, de către administratorul, salariatul său sau o altă persoană subordonată comitentului (prepus) în funcțiile care i s-au încredințat. (3) Comitentul conservă dreptul de regres contra prepusului. Prepusul se poate exonera de răspundere dacă va dovedi că s-a conformat întocmai instrucțiunilor comitentului.

Potrivit art.2036 din Codul civil, (1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art.2037 din Codul civil, (1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul [...]. (3) La determinarea despăgubirii, instanța va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Raportând circumstanțele și probele speței la normele enunțate, instanța de recurs consideră că prima instanță just a admis parțial pretenția reclamantilor privind încasarea prejudiciului moral de la pârât urmare decesului copilului reclamantilor la spitalul unde s-a născut.

Prima instanță temeinic și legal a ajuns la această concluzie în baza probelor din dosar ce confirmă că personalul medical din spitalul (pârât în speță) unde s-a născut copilul reclamantilor, sunt responsabili de modul cum a decurs nașterea copilului, în urma căreia ulterior a decedat în sala de reanimare pentru nou-născuți a spitalului.

Or, din Raportul de expertiză medico-legală nr.456 din 2 iulie 2016, efectuat în cadrul Centrului de Medicină Legală pe lângă Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (f.d.13-28, vol.I), rezultă următoarele concluzii relevante speței, cităm:

-pct. „6.9. Absența înaintării căpșorului fătului prin căile de naștere mai mult de 8 (opt) ore, prolabarea anselor cordonului ombilical și hipoxia intrauterină progresantă, care au cauzat bronhopneumonia, sindromul CID și insuficiența poliorganică, iar în final – decesul copilului, au fost posibil de stabilit la parturienta Cașcaval (Parpalac) L. prin efectuarea unei monitorizări corecte și adecvate a activității de naștere și a activității fetale, care în realitate nu a avut loc.

17.18.19. Neefectuarea/oportună (la timpul necesar) a operației cezariene, cu toate că existau indicațiile necesare pentru efectuarea ei, a condiționat starea îndelungată de hipoxie gravă a fătului, cu consecințele grave (bronhopneumonie, afectare poliorganică, CID-sindrom) generatoare de deces în perioada postnatală.

În cazul dat, între inacțiunile medicilor, a personalului medical mediu și decesul copilului nou-născut se constată corelație directă de cauzalitate.” (f.d.27,28, vol.I).

Totodată, prima instanță just a reținut că din Raportul de nouă expertiză medico-legală nr.A5/8850/2018 din 28 noiembrie 2019, efectuat în cadrul de Institutului Național de Medicină Legală „Mina Minovici” din România (f.d.30-58, vol.I), rezultă următoarele concluzii relevante speței, cităm:

„Răspuns la obiectivele d și g: [...] Diagnosticarea în timp util a prolăbării de cordon ombilical, care s-a asociat cu un travaliu anormal – prelungirea perioadei active a dilatației și oprirea în coborârea prezentației (craniul fetal la stația 0 încă de la internare, situație neschimbată pe perioada celor aproape 9 ore de supraveghere a travaliului), ar fi impus terminarea rapidă a nașterii prin operație cezariană ceea ce ar fi oferit șansa nașterii unui nou-născut cu o bună adaptare la viața extrauterină și cu o dezvoltare ulterioară favorabilă.

57. Obiectiv nr.28: [...] Răspuns: nediagnosticarea în timp util a anomaliilor travaliului precum și diagnosticarea tardivă a complicației acestuia, respectiv prolăbarea de cordon ombilical, când fătul prezenta deja semne de suferință fetală acută, reprezintă deficiențe în acordarea asistenței medicale la naștere.

58. Obiectiv nr.29 [...] Răspuns: între acțiunile medicului care a monitorizat travaliul și decesul fătului există legătură de cauzalitate, în sensul că diagnosticul prolăbării de cordon ombilical a fost stabilit tardiv, intervenția de extragere a fătului fiind de asemenea efectuată tardiv, când fătul prezenta semne de suferință fetală acută (bradicardie, consemnată la ora 19:55), ceea ce a avut drept urmare nașterea unui nou-născut cu asfixie fetală severă, aspirat de lichid amniotic impregant meconial complicat ulterior cu bronhopneumonie, precum și leziuni hipoxic/ischemice cerebrale și dereglări metabolice, evoluția postnatală menținându-se foarte gravă, cu deces la 2 luni de viață, perioadă în care supraviețuirea nou-născutului s-a datorat măsurilor de terapie intensivă complexe instituite în vederea susținerii funcțiilor vitale”.

Astfel, din cele două expertize judiciare indicate supra, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție reține că prima instanță temeinic și legal a apreciat concluzia experților din care rezultă că între acțiunile medicului responsabil de nașterea copilului reclamantilor și decesul fătului există legătură de cauzalitate.

În aceste circumstanțe, Completul de judecată constată că prima instanță just a stabilit că la caz sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale și anume există: fapta ilicită delictuală; prejudiciul cauzat; vinovăția făptuitorului; legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu.

Or, prima instanță a reținut că fapta ilicită delictuală la caz constă în acțiunile/inacțiunile personalului medical responsabil de nașterea copilului reclamantilor, ce au condus la decesul fătului (prejudiciul cauzat), circumstanțe constatate în cele două rapoarte de expertiză judiciară medico-legală enunțate, în care s-a constatat vinovăția făptuitorului (la caz prepusul Scarlat Vadim în funcțiile încredințate de pârâțul-comitent) și legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu, printre care se regăsesc următoarele concluzii relevante speței:

- nu a avut loc diagnosticarea în timp util a anomaliilor travaliului, iar diagnosticarea complicației a fost la fel tardivă, ceea ce reprezintă deficiențe în acordarea asistenței medicale la naștere;
- nu a avut loc efectuarea oportună a operației cezariene, cu toate că existau indicațiile necesare pentru efectuarea ei, ceea ce a condiționat starea îndelungată

de hipoxie gravă a fătului cu consecințe grave generatoare de deces în perioada postnatală;

- diagnosticul și intervenția de extragere a fătului au fost efectuate tardiv, ceea ce a avut ca urmare nașterea unui nou-născut cu asfixie fetală severă, precum și leziuni hipoxic/ischemice cerebrale și dereglări metabolice, evoluția postnatală fiind foarte gravă, cu deces la 2 luni de viață, perioadă în care supraviețuirea nou-născutului s-a datorat măsurilor de terapie intensivă aplicate în vederea susținerii funcțiilor vitale.

Respectiv, este corecta concluzia primei instanțe prin care a constatat că acțiunile/inacțiunile personalului medical responsabil de nașterea copilului reclamantilor au condus la decesul fătului și intervine răspunderea delictuală a comitentului (la caz instituția medicală la care reclamantii s-au adresat pentru nașterea copilului) pentru prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepus (Scarlat Vadim, persoană subordonată comitentului) în funcțiile încredințate, la caz de travaliul nașterii copilului (art.2005 alin.(1) Cod civil).

Conform legislației responsabilitatea pentru încălcarea drepturilor pacientului la asistență medicală o poartă inclusiv autoritățile sistemului de sănătate de toate nivelurile, iar pentru încălcarea drepturilor individuale stabilite de lege – prestatorii de servicii de sănătate (art.18 alin.(1) din Legea nr.263 din 27.10.2005).

Totodată, conform legislației pacienții au dreptul la repararea prejudiciilor cauzate de instituțiile medico-sanitare prin nerespectarea normelor de tratament medical sau aplicarea de tratamente necorespunzătoare care periclitează viața pacientului sau se soldează cu moartea lui, în speță decesul copilului reclamantilor (art.19 alin.(3) din Legea ocrotirii sănătății, nr.411 din 28.03.1995).

Prin urmare, reieșind din circumstanțele reținute, legal instanța de fond a considerat că se atestă temei de drept din prisma cadrului legal indicat supra, de admitere a pretenției din acțiune privind încasarea de la pârât în beneficiul reclamantilor prejudiciul moral cauzat urmare decesului copilului reclamantilor la spitalul unde s-a născut.

Totodată, prima instanță a considerat că prejudiciul moral solicitat în mărime de 2.000.000 de lei, este la caz o sumă nejustificată, deoarece această sumă vine în contradicție cu principiul compensării echitabile care reprezintă o despăgubire ce nu trebuie să constituie venituri nejustificate pentru persoana lezată și nici sume excesive pentru autorul daunei.

Astfel, pentru a nu știrbi din principiul satisfacției echitabile a despăgubirilor acordate și a nu devia de la scopul legal privind folosul material convenit, prima instanță a considerat că prejudiciul moral în mărime de 700.000 de lei, reprezintă în speță o satisfacție echitabilă pentru reclamantii, în rest suma revendicată în vederea compensării prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

De asemenea, prima instanță just a reținut că a admis parțial prejudiciul moral reieșind din cadrul legal aplicabil, din care rezultă că instanța poate obliga persoana responsabilă să repare prejudiciul moral prin echivalent bănesc, mărimea prejudiciului moral fiind determinată reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate, apreciate de instanță în raport cu circumstanțele speței constatate (art.art: 2036, 2037 Cod civil).

Prin urmare, este neîntemeiată concluzia instanței de apel în partea modificării hotărârii primei instanțe prin majorare a compensației prejudiciului moral cauzat de la 700 000 de lei la 2 000 000 de lei, care este o suma exagerat de mare și nu corespunde principiului general al echității.

Referitor la încasarea cheltuielilor de judecată privind asistența juridică, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a reținut prevederile art.96 alin.(1), (1¹) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, partea care a pierdut procesul compensează părții care l-a câștigat cheltuielile de asistență juridică reale, necesare și rezonabile dacă a fost reprezentată de avocat.

Astfel, reclamantii Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac sunt în drept să solicite compensarea acestor cheltuieli în mărime de 16000 de lei, care au și fost încasați de către prima instanță de la pîrît în beneficiul reclamantilor, deoarece au câștig de cauză în partea pretenției admise, au fost reprezentați de avocați și au anexat probe că au suportat aceste cheltuieli (f.d.2, vol.I, 36,37, vol.II).

Prin urmare, instanța de fond just a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea depusă de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, decizia instanței de apel fiind emisă cu aprecierea eronată a circumstanțelor cauzei și aplicare eronată a normelor de drept material, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei și Copilului”.

Se casează decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 31 martie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lia Parpalac și Gheorghe Parpalac împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Institutul Mamei și Copilului”, intervenient accesoriu Vadim Scarlat cu privire la repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi